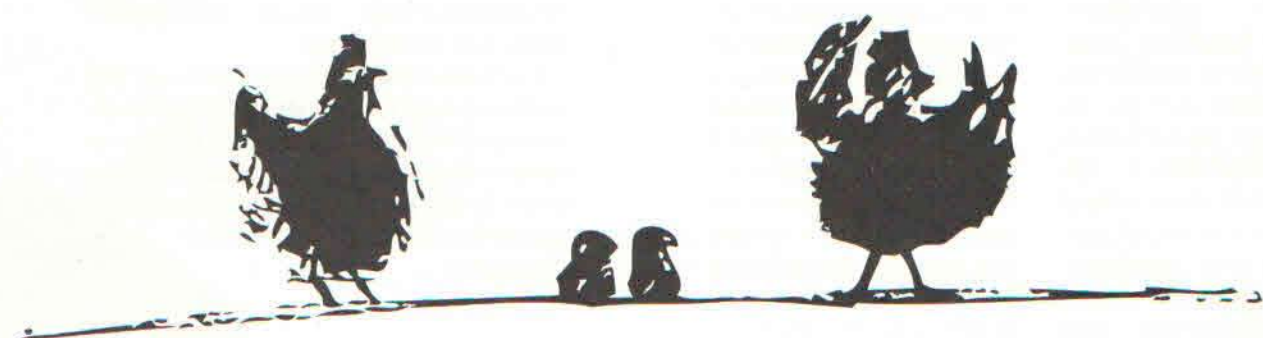

TEKSTI: JENNI JOENSUU
KUVITUS: EVELIINA PAKARINEN

Kanojen kasvattaminen on tarkkaa puuhaa. Kanat vaativat tietynlaisia olosuhteita, jotta niistä kasvaa hyvin munivia ja terveitä yksilöitä.

Rutiinit ja vakaat olosuhteet KELPAAVAT KANALLE

Vihlman-Lehtonen Oy on erikoistunut kananuorikoiden kasvatukseen. Yhtiön toimipaikkoja on Huittisten lisäksi Ulvilassa ja Loimaalla. Kasvatusvaiheessa untuvikkojen pitäminen erillään

muusta siipikarjasta on erityisen tärkeää, puhutaan eristyskasvattamosta.

– Untuvikot ovat hyvin alttiita viruksille ja muille taudeille, joita saattaa levitä ympäristöstä. Varsinkin kevät on riskiaikaa, kun

muuttolinnut ovat liikkeellä, kertoo **Eveliina Vihlman-Lehtonen**, Vihlman-Lehtonen Oy:n yrittäjäpariskunnan toinen osapuoli.

Miehensä **Veli Lehtosen** kanssa Eveliina on pyrittänyt kasvatuskanalaa

jo kaksikymmentä vuotta. Kanankasvatustoiminta on alkanut Lehtosten suvussa jo 30-luvulla Eurajoella, ja tällä hetkellä koulutustautumassa on neljäs sukupolvi, Eveliinan ja Velin lapset. Myös Eveliina on alkujaan lähtöisin siipikarjaperheestä, joten kanan kasvatusta kulkee koko poppoolla vähän kuin verissä.

Vihlman-Lehtonen Oy kasvattaa valkoista Dekalb-kanaa. Dekalbin munat ovat M-L-kokoluokkaa, ja niiden kuori paksu muninnan alusta loppuun saakka. Dekalb-munan markkinaosuus on Suomessa noin 34 prosentin luokkaa, Euroopassa Dekalb on hyvin suosittu jaloste. Dekalb-kanaa maahantuodaan Hollannista, josta emoinen tuodaan Mikkelin karanteeniasemalle määrärajojen.

Kana oppii nopeasti

Kasvatuskanalassa on tärkeää, että untuvikot pääsevät kasvamaan tietynlaisissa olosuhteissa. Kana oppii nopeasti tavoille, ja kaikkein tärkeintä sen on oppia juomaan. Vesi on kanalle elintärkeää, ja nykyään juomaveden laatua valvotaankin enemmän kuin aikaisemmin. Veden laatu vaikuttaa suuresti muun muassa munitusaikana tapahtuviin poikkeamiin.

– Jos kana oppii juomaan, se oppii myös syömään. Kanan vedentarve on noin kaksinkertainen verrattuna ruuantarpeeseen, Vihlman-Lehtonen selittää.

Yrityksen monikerroskasvatimmat sijaitsevat Ulvilassa. Monikerroskasvatimossa kasvaneet nuorikot

oppivat nopeasti uudessa monikerrosmunittamossa tasolta toiselle hyppimisen ja veden ja ruuan hakemisen.

– Meillä on käytössä niin sanottu iltaruskovalotus kasvattamoissa. Kun valot alkavat tiettyn vuorokaudenaikaan himmetä, se tarkoittaa kanalle, että nyt on yö. Näin se osaa hakeutua oikealle tasolle yöksi, Vihlman-Lehtonen sanoo.

Kanalle oikeat kasvuolosuhteet määrittelevät pitkälti sen tulevaisuuden. Oikeissa olosuhteissa kasvanut kana tottuu myös uuteen kanalaan, kun on siirron aika. Kanalle erityisen stressaavia tekijöitä ovat muun muassa kuljetus, uusi elinympäristö ja muninnan aloitus. Näin ollen samanlaiset olosuhteet uudessa kanalassa helpottavat sen asettumista uusiin olosuhteisiin ja lievittävät muninnan alun stressivaihetta. Kananuorikot siirretään kasvattamosta munittamoon 14–15 viikon iässä.

– On hyvä, että kana ehtii tottua uuteen ympäristöönsä kunnolla ennen munintaa, niin se ei sitten stressaa enää muninnan alkaessa, selittää Vihlman-Lehtonen.

Kanan kasvatusta ympäri vuoden

Vihlman-Lehtoset kasvatavat kanoja ympäri vuoden, ja parhaimmillaan samalla kertaa kasvattamosta voi löytyä jopa 30 000 kottotajaa. Työtä siis riittää. Varsinkin untuvikkoaikana tehdään pitkää päivää, untuvikot kun syövät käytännössä koko ajan. Kasvatimossa

puolestaan suurin työ alkaa kun nuorikoita aletaan siirtämään kasvattamosta munittamoon.

– Kasvatettavien kanojen määrä riippuu aina siitä, kuinka paljon asiakkaat ovat niitä tilanneet. Kanoja ei tuoteta niin sanotusti ylimääräisiä, vaan kaikille on jo olemassa siirtokohde, kun ne kuoriutuvat, Vihlman-Lehtonen kertoo.

Kerralla saatetaan kasvattaa useammankin asiakkaan kanoja, jolloin asiakas kohtainen kanamäärä voi vaihdella 5 000 aina 50 000 kanaan saakka. Asiakkaita Vihlman-Lehtosilla on useita kymmeniä aina Hangoista Petsamoon. Asiakkaita on siis valtakunnallisesti ja maantieteellisesti kaikkialla.

Kanojen siirto asiakkaille toteutetaan ”all in, all out” -periaatteella. Kun kanat ovat oikeassa iässä, eli noin 14–15-viikkoisia, ne noukitaan yksi kerrallaan pois hallista ja kuljetetaan asiakkaille. Kun kanat on kuljetettu munittamoihin, voidaan kasvattamo pestä, desinfioida ja puruttaa uudestaan. Munittajilla kanat aloittavat munimisen noin 19 viikon ikäisinä, ja munitavat yleensä aina 50–60 viikkoa, Dekalb-kana jopa yli 70 viikkoa.

Kanankasvattajana Vihlman-Lehtonen pitää tärkeimpänä asiakkaan ja yrityksen välillä vallitsevaa luottamusta. Asiakasta palvellaan niin kuin on sovittu, ja jaloste kohtaisista perusedellytyksistä ja kasvatusolosuhteista on pidettävä kiinni. Kanojen perusolosuhteet ovat periaatteessa kaikille jalosteille

jatkuu →

KUVA: VIHLMAN-LEHTONEN OY

samat, mutta erilaisia jalostekohtaisia hoitoehtoja kuitenkin on. Niitä antavat jalostajat ja maahantuojat. Eri jalosteilla on erilaisia ominaisuuksia, jotka saattavat vaatia erityishuomiota.

Asiakkaan on myös voitava luottaa siihen, että kasvattamosta saadaan se määrä kanoja, kun on tilattu. Tästä pidetään huolta ketjun alusta lähtien. Untuvikot eristetään muista linnuista tautiriskien minimoimiseksi ja niiden hoitoon kiinnitetään erityistä huomiota.

– Untuvikoilla on aivan omat hoitajansa, jotka pitävätkin varsinaisia vaatesulkeisia päivittäin. Vaatteet ja eritoten jalkineet on vaihdettava aina, kun kanalaan mennään sisälle, ettei niiden mukana kulkeudu mitään haitallista. Varsinkin noropohjaiset saappaat ovat sellaiset, että niiden mukana kulkeutuu vaikka mitä.

Niinpä perheen lapset on pienestä pitäen opetettu siihen, ettei kanalaan mennä ”vain käymään”. Lomareisujen jälkeen matkatavarat vietiin ensin saunaan ja sitten vasta kotiin.

– Olihan se lasten vähän hankala ymmärtää, Vihlman-Lehtonen naurahtaa.

– Mutta kanojen kannalta tämä oli aivan elintärkeää. Kanat eivät ole samalla tavalla yksilöitä kuin esimerkiksi lehmä tai sika, vaan ne sairastuvat yleensä kerralla koko lauma. Niitä myös lääkitään ja hoidetaan laumana, joten yhden kanan sairastuminen merkitsee koko lauman sairastumista.

Kanan kolme peruselementtiä

Tulevaisuudessa Vihlman-Lehtonen näkee, että tilakoot tulevat entisestään kas-

vamaan. Isoilla munittajilla on myös mahdollisuuksia tehdä suurempiakin investointeja.

– Isot munittajat voivat alkaa perustaa omia kasvattamoita, jolloin kaikki tulee ikään kuin samasta paketista. Näin ollen munittajat saavat parhaimmillaan tuotettua itselleen uutta munijakuntaa 3–4 kertaa

vuodessa, mieltii Vihlman-Lehtonen.

Hautojia kuitenkin tarvitaan aina. Suomen siipikarjaliitto tiedotti helmikuussa 2013, että kananmunan suosio on yhä nousussa, ja että nuorten yleisin ateria on munakas. Viimeisen kuuden vuoden aikana kananmunien kokonaiskulutus on noussut Suomessa

yhteensä 10 miljoonaa kiloa.

Vihlman-Lehtosilla aiotaan jatkossakin keskittyä perusasioihin.

– Kanan kolme peruselementtiä ovat vesi, ruoka ja valo. Nämä asiat kun pitää tautisulun lisäksi kunnossa kasvatusaikana, saa terveitä ja hyväkuntoisia kanoja, jotka munivat hyvin. •

